

jménem Osinských, byli však odlišní od slezských Osinských z Osin a Žitné (viz zde).

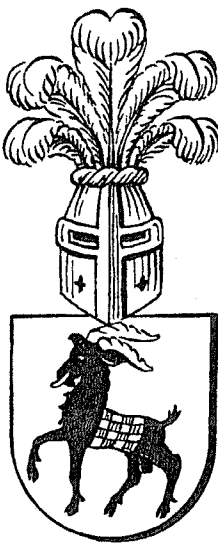
Z n a k všeobecně znám, na červeném štítě vztyčený korunovaný zelený had, držící často zlaté jablko (obraz Starom. rod. 283).

1873. z VEPIC v Čechách pocházel starý rod, jehož potomstvo žilo na Moravě (obš. Starom. rod. 345). Do Slezska se vdala Eliška z V., 1477 manželka Mikuláše z Fulštejna, která si činila nároky na Studénku, 1478 se jich však zřekla (Kap. P. 133, Kap. D. 99). Vladykové z V. měli na štítě a jako klenot vlčí hlavu s rozzavenými ústy s krkem (doklady Starom. rod. 345).
1874. VENCKÝ, starý slezský rod usedlý hlavně na Dolním Slezsku, doposud žijící. Na Krnovsku a Ratibořsku bývali jednotlivci jen přechodně. V Olomouci studoval 1610 Jan V. Siles., rytíř (Ročenka 99). Znak a mladší rodopis viz Gothajské almanachy 1900-1906 Wentzky u. Peterhaide, též 1929, 1935. Jiný rod V. viz Starom. rod. 465. Četnou literaturu Venckých uvádí Zíbrt Bibl. I 601.
1875. VENGERSKÝ, starý rod, přišlý do Slezska z Polska, usedlý v mladší době též na Moravě (Siebm. 3, s. 176, znaky). Začátkem 17. stol. přišel do Slezska Albert Kryštof V. Gabriel V. byl 31.5.1652 povýšen do stavu svob. pánů (obš. Siebm. 4, s. 101). Rod žil na Vratislavsku, Opavsku a Moravě ještě v 19. stol., mladší rodopis uvádějí Gothajské almanachy 1833, 1941 (hrab.). Na Opavsku žijící viz Nirtl I 294, 430, II 130, 146, 150. Ve Vratislavi je náhrobek 1730 zemřelého Gabriela z V. (Kunst. D III 118, kostel sv. Doroty). V. byl 1629-1630 plukovníkem (Wrede, Geschichte d. oest. Wehrmacht Bd. III/2, s. 384, 419).
- Z n a k původní erb zv. Rola (na červeném štítě tři kosy uprostřed růžicí spojené), rozšířený znak svob. pánů a hrabat vyobrazuje Siebm.

1876. VEPŘOVSKÝ z VEPŘE, starý rod, jenž pochází z V., 24 km východně od Bílska, a patří rovněž do rozrodu Rašiců, znaku dvou věží (viz zde); rod je blízký zemanům Nideckým z Nidku, nedaleko Vepře, kteří byli stejné krve a znaku. Dobeš z V. svědčí 14.1.1328 v Osvětimi (CDS 20, s. 47). Znakem dvou věží pečeti 8.1.1441 bratři Jan a Stachník (Stanislav) z V., jejichž pečeti reprodukuje Welczek Gen. 14. Matyáš z V. a jiní svědčí v Tošku 13.7.1483 na vývod Gieraltovských (viz zde) a dokládají svůj štít (dvě věže na červeném poli). Šimon, Jan a Stanislav V., zemané ze Zátorska 1508 (CD Polon. IV 209). Na Zátorsku žije 1535 V., ženatý s Dorotou, sestrou Jana z Frydřichovic, jejich synem byl asi tamtéž 1535 jmenovaný Stanislav V. (Rauscher). Jiný Stanislav z V. s bratrem Janem se uvádí již 1441, když svědčí v Zátoru (Grünhagen - Markgraf II 587). Rod jmenuje krátce Paprocki Herby 709, Siebm. I, III 118 se znakem a s poznámkou, že V. patřil též Čuchov u Rybníka.

Z n a k všeobecně znám, na červeném štítě dvě nespojené hradní věže, tytéž jako klenot. V pozdější době spojovány věže zdí a tvoří dojem hrádku.

1877. VĚRUŠ, mohutný a starý rozrod, jehož kolébka stála v oblasti Věrušova (Wieruszow), města severovýchodně od Kreuzburka, odkud se rod rozšířil do Horního i Dolního Slezska. V. byli ve 13.-15. stol. mezi předními rody Slezska a rovněž jeden z prvních vratislavských biskupů jménem Věruš byl jejich krve. Hanuš či Jan V. měl do 1449 fojtství v Kreuzburku, jednotlivci jsou na Opolsku 1373 (CDS VI 52), rovněž Jakub V., jenž se píše z Maloskovic 1471-1474 (CDS IX 147-149). Týž Jakub byl 1478-1487 opolským kanovníkem, má bratry Jiřího či Jurgu a Bernarta V. (CDS VI 127, 340, 348). V. uvádí krátce Paprocki Herby 675, též Bobrowicz, Herbarz. Velmi obš. o V., jedná Kozier. 120.

Z n a k podle Paprockého (Herby 675), jak vyobrazeno.

1878. z VESELICE, VESELÝ, VESELOVSKÝ (VESELKA), příjmení různých rodů z Opavska a Těšínska, které mají jen podobné příjmení, jsouce však různé krve.

I. z VESELICE v Čechách, starý rod, který kromě Moravy (Starom. rod. 109, 458) se objevuje ve Slezsku, Siebm. (1, III 158, znak) uvádí ve Slezsku mezi svědky 1382 Ješka a Guzka z V., kteří mají na štítě polovičního korunovaného lva. Koválovice koupil 1463 Ješek z V. (Lech. I 82). S husity byl ve Slezsku Jan z V., 1428 činný zvláště na Kladsku (ZVGAS XV 398). V Prusích pečetí 24.9.1487 Ješek z V., mající na štítě celého vzpřímeného lva (ZA Brno, list. klášterů). Týž pečetí 3.4.1487 v Olomouci (jako dříve).

Z n a k , na štítě vzpřímený lev, týž jako klenot rostoucí, často korunovaný, poloviční (obš. Starom. rod. 109).

II. VESELÝ bylo příjmení opavského zemana, který s bratrem Chovaným měl před 1511 vladýcký dvůr v Kateřinkách, na kterém seděl po 1511 asi až do 1522 Václav Olšanský z Olšan. Dvůr prodán 5.4.1522 Kazimírem, knížetem Těšínským Baltazarovi Vlčkovi z Dobré Zemice (ADR pergamen 5.4.1522).

III. VESELOVSKÝ (VESELKA) ze Skočova, Václav, měl ođ 1607 Horní Těrlicko, jak vysvítá z kupní smlouvy slovatného pána Václava Veselky dané r. 1607 v Těšíně (A Těšína, kniha kupů N° 2 z 1604-1605, fol. 39). Václav Veselka ze Skočova a Claczowa byl na Horním Těrlicku 1612, jak uvádí Šeršníkova sbírka (A Těšína) a jmenuje se 1619 poněmčeným jménem Václav Fröhlich Veselovský na Horním Těrlicku; 1623 je již nebožtíkem (Zuk. G.S.). Hosák 917 jmenuje na Těrlicku 1621 Václava Veselovského.

Z n a k neznám.

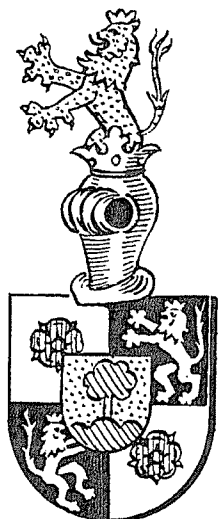
1879. z VÍCKOVA, starý, známý moravský rod (Starom. rod. 151, 535), objevuje se ve Slezsku na Těšínsku a Opavsku jen přechodně, máje odtud četné manželky; tak Vilém Barboru z Fulštejna a před 1582 Evu Rotenberkovu z Ketře; Filip 1520 Zuzanu z Bruzovic, Arkleb do 1587 Annu Sedlnickou z Choltic, do 1598 Šťastnou Pražmínku z Bílkova (tamtéž 151). Ve Fulneku svědčí a pečetí 4.3.1500 Petr z V. a na Jestřebí známým znakem, totiž štítem štípeným, v jehož jedné polovici jsou dvě příčná břevna (barvy a obš. Starom. rod. 151). Řeč Petr byl 1491 purkrabím na Fulneku, jsa ženat s Johankou z Dobrotic (Vlastivěda Fulnecka 129, kde též o jiných členech z V.).

1880. VIDA VSKÝ (Vidovský), rod zovoucí se asi podle osady Vidova na Tošecku a jinde, na Ratibořsku jmenovaný, z něhož Marek V. svědčí 1538 v Tošku a Jan V. se uvádí v nejstarších knihách opolsko-ratibořských (Ldb. 190, 232). Vildavský byl jiný rod.

1881. z VIDBACHU, původně Wiedebachu v Durýnsku, starý, doposud žijící rod, jehož četné pošlosti žily již 1400 na Moravě (Starom. rod. 74, 119) a ve Slezsku (Siebm. 1, III 66). Zde měl 1377 Mikuláš z V. léna Linhartovy, Hošťálkovy, Levice, Hradčany, Jakubovice, Vysokou a půl Pelhřimov (Hosák 786-787). Řečený Mikuláš či Niček z V., byl purkrabím na Hradci u Opavy, jsa ve službách Václava a Přemka, knížat opavských (Prasek Top. 264). Na Moravě se psala jedna větev V. podle Pavlovic Pavlovský z V., uvádí je často podle moravských půhonů Hosák v ČRS 1941, (P.O. 27, 47, 155, P.O. 4, 48, P.O. 45, 276), též P.B. č. 21 (1553-1557). Četné doklady viz Starom. rod. 74. Nejmladší generace uvádí Gothajské almanachy sub Wiedebach. Tymo z V. svědčil 1332 v Hlubčicích (CDS XXII 146). Bydembach v Opavě viz Häussler 70.

Z n a k všeobecně znám, na stříbrném štítě modrá orlice, klenot dvě stříbrná a střední modré pštrosí pero (obš. Starom. rod. 119).

1882. VIERBAUM, novoštitná rodina, přišlá do Slezska z Pasovska. Sebald z V. byl knížecím pasovským radou a sekretářem arcivévody Leopolda, olomouckého biskupa, jehož přímluvou dostal inkolát pro Moravu a Slezsko a 15.6.1643 obdařen rytířským stavem a zlepšeným znakem (Siebm. I, III 116, znaky). Sebald z V. obdržel 1649 léno Německé Pavlovice, které převzali jeho synové Jan Rudiger, Leopold Vilém, Jan Ignác a Jan Jakub V., jež pak 1674 od bratrů převzal předeslaný Jan Rudiger (Hosák 721).

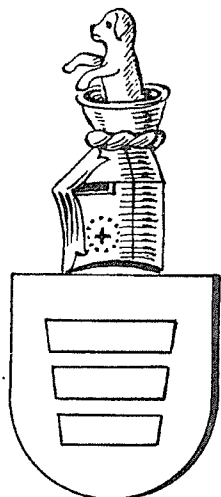

Z n a k původní, na štítě čtyři stromy, klenot orlí křídla a mezi nimi strom, zlepšený znak, jak vyobrazeno (podle Siebm.), přikryvadla vpravo žluto-černá, vlevo bílo-červená.

1883. VIKTORIN z KRUPKY, málo známý, drobný vladycký rod z Opavska, kde Christian V. z K. činí 1624 svatební smlouvu s panošinkou Kateřinou Halčnovskou z Halčnova, při čemž svědčil vladyka Adam Studénka ze Studénky (Zuk. G.S. podle opavských soudních register 38/6).

1884. VIRBINSKÝ, VIŘBINSKÝ, VRBENSKÝ, pod těmito hesly žily ve Slezsku dvě různé rodiny, které pro podobnost příjmení jsou často zaměňovány; omylem čítána mezi ně též rodina Vrbských. Jedná se o různé rody, různé krve, a proto i různých znaků.

I. VIŘBIŇSKÝ KORČAK, často VĚŘBINSKÝ, stará, asi z Polska na Dolní Slezsko přišlá rodina, zovoucí se po neznámých Viřbicích, mající znakové příjmení Korčak (Korczak). Podle listinných dokladů ZVGAS XXXI 247-249 patří mezi nejstarší předky Tamo z Weisensteina, řeč. Korčak, 1380 nebožtík, jehož synové Mikuláš a Jan nabyli Biškopic (Bischdorf), 6 km severozápadně od Polského Vartenberka. Bartoš

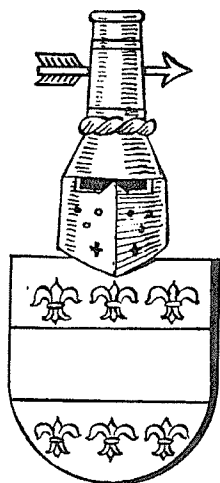

a Jan W. řeč. Korčak, sedí 1506 na Komorově vedle Biškopic, tíž mají 1505 Sokolov (Zuklau), 8 km severovýchodně od Olešnice (ZVGAS XXI 326), na kterém je 1530 Hanes (Jan) V., řeč. Korčak (tamtéž), Jan V. Korčak 1554, týž 1559 s Matyášem (Matesem) Bernartem a Jindřichem V. Korčakem na Biškopicích. Jáchym V. převzal 1586 od bratra Jana podíl Biškopic (vše velmi obš. ZVGAS XXXI 247-249). Jakub V., řeč. Korčak, se obrátil do Čech, kde se stal nejdříve 1593 důchodním písařem, 1596 purkrabím panství křivoklátského a psán často v rakovnickém kopiáři (1598) Jakub Korčák Wirzburský (!). Roku 1602 koupil v Nezabudicích od Martina Gregora a 1605 od Jana Hanzlíka statek.

Ženat byl s Dorotou Výškovou z Unhoště, které její otec Matěj Výšek odkázal 1622 na věno 50 kop. Jelikož oba statky v Nezabudicích byly 1630 pusté, zdá se, že se Jakub usadil v Unhošti, kde brzy zemřel. V Unhošti zapsán v soupise 1652 Jakub Wirzbinský se ženou Magdalenou, syn předešlého, který od 1660 seděl v městské radě a zemřel jako primas 1696; přídomek Korčák již neužíval. O jeho potomstvu viz sborník Unhošťsko I 20 (článek Vyšina), o unhošťských Virzb. psal též Václav Kočka a Melichar v monografii města Unhoště, též rukopis P. Motla na faře v Unhošti. Kočka praví o V. v Dějinách Rakovnicka a Křivoklátu, že měli v erbu soudek.

Z n a k erb zv. Korczak, jak vyobrazeno (Paprocki Herby 677-679), na červeném štítě bílé znamení, klenot psí hlava s hrudí čnicí z nádoby. Rod uvádí Siebm. I, III 119, kde uveden V. Korčakové i členové následujícího rodu a vyobrazen nesprávný znak s liliiemi, patřící druhé rodině.

II. VIRBINSKÝ, též VERBINSKÝ, VRBENSKÝ, podle Vrbna,

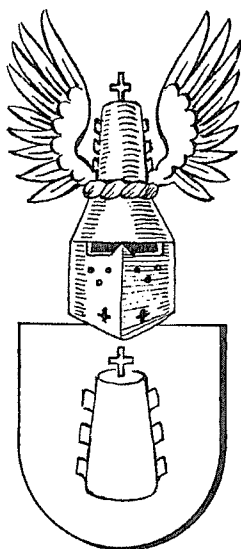
starý slezský rod, větev známého rozrodu z Vrbna, znaku lilií. Jedna větev tohoto rodu (viz z Vrbna, Vrbenský) se usadila rovněž v oblasti Vartenberka a uvádíme ji proto zde zvláště, abychom obě doposud zaměňované rodiny rozlišili; poukazujeme též na jiný obš. článek sub z Vrbna. V oblasti Polského Vartenberka se usadili 1524 Jan, Jiří a Albrecht V. (Verbinští), obdrživše léno Radzevice či Rasevice (Recsewitz), 10 km jižně od Vartenberka (Siebm. I, III 119). Tamtéž sedí 1530 Albrecht V. s bratrem a ještě 1569 Albrecht s otcem. Jan V. koupil 1539 důchod na Gablicích na Olešnicku (vše Siebm. I, III

119). Oldřich W. 1500 na Rasevicích je znaku lilií (obš. ZVGAS XXI 335-336, kde uvedeno, že Raselvice jsou v oblasti Třebnice).

Z n a k jako u rodu z Vrbna, jak vyobrazeno; o barvách viz obšírně zde rod z Vrbna.

1885. VIŘBICKÝ, starý rod, usedlý v chelmské oblasti, kde měl Viřbice. Odtud odešla jedna pošlost do Horního Slezska. Petr V. uveden 1524 mezi svědky v Opolí (Fürstenstein 217, fol. 137-140) při rodině Rostků ze Bzí. Panna V. z Viřbic, z Chelmska příslá, znaku jak vyobrazeno, se provdala na Opolsku-Tošecku za Dlužského z Dluhé kolem 1520 (Štambuch 538-539 s vyobr. znaku).

Z n a k erb zv. Neczuja, na červeném štítě kmen s křížkem, týž jako klenot mezi křídly orla (Paprocki Herby 327).

1886. VĚŘBOVSKÝ (?), domníváme se, že tak zní jméno onoho Erazima Ferdinanda Werz....., jenž svědčí 1674 v Guře u Pštiny a pečetí znakem Nałecz (na štítě závitek) s tím rozdílem, že při jeho pečetí je klenot sedící ptáček, držící v zobáku týž závitek či smyčku, při pečetí litery E W (Pl. O. Guhrau). Bobrovicz, Herbarz IX., 314 uvádí obš. rod Wierzbowskich, znaku Nałecz.
1887. VĚŘCHLEJSKÝ, VĚŘCHLINSKÝ, VRCHLESKÝ, prozatím nejisto, zda se jedná o týž rod nestejně psaný, neboť paměti a pečetí se nám nedostává. Nejstarší zemské knihy opolsko-ratibořské uvádějí 1527 Mikuláše Vrchleského, hejtmana Rosenberka, jehož dcera Magdalena byla 1538 provdaná za Kašpara Skorkovského. Mikuláš žil ještě 1539 (Ldb. 115, 217, 226, 281). Paprocki Herby 730, 843 jmenuje slezský rod Věřchlinských (Wierzchl.), z něhož za časů Zikmunda Augusta byl 1563 jeden V. rotmistrem v Polocku, máje na červeném štítě tři žlutá plužní kolečka. Tento znak nazývá Paprocký Bersten. Kozierowski 10, jednáje o znaku Bersten, praví, že vzat od Wierzchlasu (a Gašina) z oblasti věluňské, odkud též pochází rody Wierchlejskich a Gaszynskich.

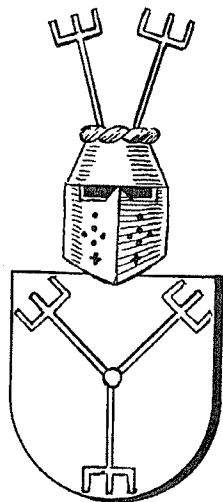

Siebm. 1, III 66 uvádí krátce rod V., usedlý na Hlivicku, znaku dvou koleček nad zubovitou zdí.

1888. VIDERA - VIDERINI z ALTERBACHU, novoštitná rodina původem ze Pštiny, z níž Martin Widerini (!) obdržel 1.4.1570 znak a heslo z Ottersbachu (Král Adel 295). Pštinský archiv (Pl. V. 46) uvádí 1569 list od rodu řeč. pana Martina Widerini-ho z Alterbachu (!), doktora obojích práv a císařského rady nad apelacemi na Pražském hradě. Jeho rodiče žili ve Pštině, jeho matka Anna byla dcerou Stanislava Videry a jeho manželky Doroty. Otec Stanislava V., tehdy již zemřelý, se jmenoval Jan Videra, příjmením Dirda; babkou (tedy ženou Jana) byla Dorota. O otci Martina V. není řeči.

Z n a k neznám, bude asi v AMV v Praze.

1889. VIDLÁK, též VIDLOK, starý slezský rod, jenž vzal příjmení od znaku s vidlemi.

Vidlákové žili na Zátorsku, Katovicku, Ratibořsku, Opolsku a nemají s moravskými a českými Vidláky nic společného. Pavel V. žaloval 1506 pana Komorovského ze Živce o osadu Kúty před právem osvětimským (Rauscher). Šebestián V. zapisoval 1557 věno Magdaleně, dceři Jana Salavy z Račavy do desk opolsko-ratibořských (Ldb. D 22). Jiří a Šebestián, bratři V. z Ušic a na Ušicích v oblasti Kreuzburka koupili Ušice (Ldb. F 256). Magdalena, sestra Baltazara a Kašpara V. z Ušic, dostala 1592 od muže Jana Prusa z Bogdunčovic zápis věna (Ldb. G 212). Baltazar V. z U. a na Ušicích

zapsal 1592 věno své ženě Elišce, dceři Václava Košembara ze Skorkova a na Zděchovicích (Ldb. G 213). Baltazar V. z Ušic byl 1606 žalován o patronát v Ušicích Zikmundem Wyplerem (státní archiv Vratislav, sig. 35/IV d, fol. 373). Adam V., zemský

úředník Opolska, pečetí v Opolí 28.2.1668, jak vyobrazeno (A Wilczků). Baltazar Frydrich V. prodal na Katovicku 1698 Závadu Wyplerovi (Wypler).

Z n a k jak vyobrazeno a předesláno. Štít tohoto druhu býval červený, vidle stříbrné. Týž znak mají Czornberkové (viz zde).

1890. VIDOMA Z VIDOMOVIC, též Vidom (Vydom), mylně Vidoň, starý slezský rod, původem z Vidomovic na panství Rybnika, které se ještě 1508 uvádějí (HKA Rybniky, sig. R. IV N 10, fol. 43-44). Mezi nejstarší členy patří 1522 Jiří z V. Mikuláš V. z V. byl 1532 najat Jindřichem Bzencem, aby vedl stavovskou pomoc králi, roty jízdného a pěšího vojska (Zuk. G.S., jeho rkp. Geschichte 1305-1633 v ZA Opava, kde jako pramen označen P. II 824-825). Mikuláš V. svědčí 1539 Janu Pačinskému, když tento zapisuje věno své ženě Kateřině (Ldb. 282). Bratři Matyáš a Mikuláš V. z V., Slezané z Ratibořska, jejichž rodiče a předkové měli ve znaku na modrém štítě vlka stojícího na šípce,

obdařeni 10.5.1543 zlepšeným znkem, jak vyobrazeno (Saalb. 284, fol. 138, Doerr 20). Jakub V. se jmenuje 1556 v pštinské knize (Pl. I 61), týž Jakub V. z V. prodal 1556 vrchní právo v Horní a Dolní Boryni Bernardovi Rostkovi ze Bzí (Pl. I 88). Jakub V. činí 1560 ve Pštíně smlouvu s Mikulášem Skříšovským (Pl., zemská kniha z r. 1521, fol. 92). V. prodal 1562 zboží ve Lhotě a Závadě Janikovskému (Ldb. E 141). Jakub V. 1580 na Lhotě (Schird. 122). Jakub V. z V. prodává 1572 půl Lhoty a Kamena, jak vše po své materi Apolonii Lhotské držel, Janovi Vlčkovi z Dubenska a na Velkém Dubensku (Ldb. F 387). Jakub V. se soudí 1573 s Balcarem Rašicem (Ldb. d 5, F 387). Týž Jakub V. z V. zastavil 1576 ves Brodek Václavovi Gusnarovi z Komorna (Ldb. F 439). Kateřina V. byla 1578 provdaná za Pavla Char-

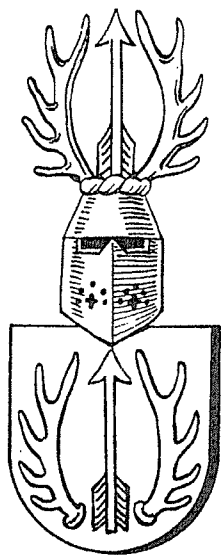
váta z Větče a na Křižanově (Ldb. F 470). Neznámého rodu byl Tomáš Vidomovský, 1587 úředník na Černé Hoře a Pozořicích u Brna (AL Possoritz 5, 1700-1725).

Z n a k , jak vyobrazeno a předesláno, přikryvadla modro-bílá. V MA Těšína jsou malované znaky starých slezských rodin od Vidomovského ze 17. stol. Na Moravě žijící Vidunové z Dobronic a Žížňan měli na štítě okřídlenou rybu (Starom. rod. 421).

1891. VYHOVSKÝ z VYHOVA, starý rod z Volyňska a Litvy, znaku Abdank (obš. Bobrowicz, Herbarz). Ve Slezsku žila krátce jedna větev, totiž Gabriel V. z V. (Wyhowski), který byl na dvoře polského krále štolmístrem (štolbou) u prince Jakuba. Týž Gabriel byl povýšen 17.12.1698 do hraběcího stavu a jeho znak rozšířen (obš. a znak Siebm. Galiz. Adel 99). Gabriel V. z V. měl od 1707 Sosnišovice na Tošecku, Bojšov, Rachovice a Lony, jsa ženat s Eliškou. Týž zemřel 7.5.1720 na Sosnišovicích ve stáří 49 let a pochován v hrobce v Rudně (Rauden). V Rachovicích je na oltáři nápis z r. 1714, upomínající na jeho rodinu (obš. Oberschlesien 14, 1915, s. 132, též Bau u. Kunstdenkmäler Schles., Kreis Tost - - Gleiwitz).

Z n a k , původní erb Abdank, na červeném štítě znamená jako W. Rozšířený znak 1698 má štít čtvercový se středním původním znakem, v 1. čtvrti tatarský jezdec, ve 2. původní znak, ve 3. červené čtvrti bílá lilie, ve 4. slunce a nad ním na modrém poli znamená jako obrácené T, jehož rameno končí křížky (obraz Siebm. Galiz. Adel).

1892. VICHROVSKÝ z VICHROVA, starý slezský rod, jenž se píše podle Vichrova, 3 km severovýchodně od Rosenberka, odkud se rozšířil na Ratibořsko, Opolsko, Sevěřsko, Těšínsko, Opavsko, až na Moravu. Zde žije již po 1500 a držel hlavně biskupské manské zboží (obš. Starom. rod. 322), mj. Bařice, podle kterých se píše Bařický z V. Na Ratibořsku byl Václav V. 1556 ženat s Kateřinou, dcerou Jakuba Makovického (Ldb. D 38). Vojtěch V. měl Přentice, které 1566 prodal Kryštofovi Helebrantovi z Ivonic (Ldb.

E 176). Na Sevěřsku byl N. Vycherovský 1609 ženat s Kateřinou, dcerou po Stanislavovi Niklasovi (Terr. Sewer. III 100). Zukal (Zuk. G.S.) uvádí četné V. na Opavsku, bratry Jáchyma a Albrechta V. z V., z nichž první koupil 1577 dvůr v Mokrolazech a v Opavě se uvádí 1578 (Prasek Top. 418). Týž se soudil se Stanislavem Pačinským v Mokrolazech a 1.11.1596 svědčí a pečetí na předměstí Opavy (ZA Brno, Z.S. II 119). 1597 svědčí v Kravařích, 1590 se jmenuje s bratrem Albrechtem, tehdy ležákem v Bílovci, 1590 měl co činit před právem opavským, nerozeznáváje pojem můj a tvůj. Ženat byl s Markétou Manovskou, která byla jeho ženou 1591, kdy seděl na opavském předměstí. Jindřich ml. V. z V. sloužil 1610 Pražmouvi na Bílovci, kde vyměnil 1626 se svou ženou Annou dům s Řehořem Bauerem (městská kniha Bílovce). Asi týž Jindřich a Vavřinec V. se zúčastnili 1626 dánského vpádu (Troppauer Zeitung 1912). Jindřich byl ještě 1640 zámeckým hejtmanem v Bílovci u Sedlnického. Tamtéž v Bílovci byl 1688 nemocen Jiří V. Vavřinec či Lorenc V. byl 1618 na dvoře v Olbramícih, 1621 v Bílovci, ženat s Barborou Buchovcovou z Buchova, a měl 1640 dceru Barboru, totožnou snad s Barborou, 1660 ženou Jana Jiřího Studence z Heraltic a na Vraníně. Karel V. byl 1656 ve službě hr. z Thurnu v Násilé. Gotfrýd V. byl 1682 kapitánem - hejtmanem ve Fulneku, Vilém V., chudák, dostával 1687 na Opavsku almužnu. Karel V. byl 1654 úředníkem Bravantic, Jiří V. okolo 1640 úředníkem na Fulneku (Vlastivěda Fulnecko 227). Kněz Václav V., vysvěcený 1586 olomouckými jesuity, se stal kaplanem v Mohelnici (podle Wolného Top. IV). K moravským V. doplňujeme, že Jan Kryštof V. z V. měl zboží v Martinicích (Vlastivěda Holešovsko 373). V. žili též na Kojetínsku (Vlastivěda Kojetínsko 120). Starší pozůstalost V. z V. má ZA v Brně č. 40. V. viz Zuk. Konfisk.

Z n a k jak vyobrazeno (štít a klenot) podle pečeti Jáchyma V. z V. 1599 (ZA Opava, A X 13), jiné doklady Starom. rod. 322, kde týž štít.

1893. VIKTOR z VIATROVIC, drobní zemané z Pštinska, kde Vespasian V. z V. dědí 18.6.1638 majetek po zemřelé Hedvice Viktorové, roz. Mezehovnicové (Pl. O. Mislovitz). Bobrowicz, Herbarz 329, zná rod Viktorů znaku Brochwicz (na štítě jelen), nejisto, zda téhož původu.
1894. VILDBERGER z KOHLSDORFU (Wildperger), málo známá, asi novoštitná úřednická rodina z Bruntálu, kde byl V. z K. 1563 úředníkem a asi týž Jiří V. z K. se soudí na Opavsku 1574 s Rozhonem (Zuk. G.S.). Otto z Wildperka a Kohlsdorfu činí 1612 smlouvu s Hynkem z Vrbna a Bruntálu o svobodný statek, řeč. Viltešovský - Krališovský v Moravském Kočově (Kotzendorf), uvádí obš. ADR (krabice Kotzendorf - - Kriegsdorf, panství Sovinec). Jiný rod byl Wiesenberger (Siebm. 4, s. 102, znak, též Zíbrt Bibl. I 604).
1895. WILERIT ze SCHLANGENFELDU, novoštitná mladší rodina žijící na Opavsku a Krnovsku. Její předek Kristián Florian W., který byl v Opavě výběrčím cla a dávek, se psal již s přídomkem ze Sch. Týž byl 26 roků v pohraniční celní službě a oženil se v Opavě 12.2.1657 s Kateřinou, dcerou po urozeném a statečném Pankráci Karlu Achzenitovi (zemř. 1657) a jeho ženě Rozině (Nirtl I 500). Kristian Florian W. zemřel před 1657 a jeho vdova se vdala podruhé za Jana Jiřího Dominackého z Karlsbrunnu (VMOp 1912, s- 17). Ze tří synů Kristiana Floriana W. obdařeni František Ferdinand a Gottfried Ignác W. 14.8.1697 znakem a heslem ze Sch. (Saalb. 101, fol. 521, Doerr 177), kdežto třetí Karel Florian, který sloužil jako otec u císařského pěšího pluku, byl tehdy již mrtev. Gottfried Ignác byl 1697 kontrolorem a výběrčím pohraničního cla (vysvitá z majestátu), jsa ženat s Annou Martou Terezií Giemsovou, která mu přinesla 1700-1713 četné potomstvo, žijící v Opavě ještě koncem 18. stol.,

hlavně ve službách země a Liechtenštejnů (potomstvo uvádí Nirtl I 232, 430, 500, 539). Zuk. G.S. uvádí obšírně doklady po 1700, též Prasek Top. 414. Z n a k neznám, je popsán v Saalb. (viz dříve).

1896. VILKOVSKÝ z VILKOVIC, původně VLKOVSKÝ z VLKOVIC, stará slezská rodina z Opolska. Melichar V. z V. na Poluvsi byl ženat s Machnou, dcerou Mikuláše Misa z Poluvsi, 1534 měl též Mědary, které prodal 1538 Kokořovi (Ldb. 141, 173). Melichar byl 1556 mrtev, zanecháváje vdovu a dcery (Ldb. C 214). Z potomstva Melichara známe dcery Salomenu, Markétu či Magdalenou a Dorotu, a snad syna Jana V. z V. Salomena byla 1556 provdána za Václava Worfa z Kopenic a na Velevsi (Ldb. C 214, Schird. 252). Markéta byla 1539 ženou Jana Žerovského (Ldb. 245) a Dorota 1539 ženou Pavla Návoje z Důlního a Malé Rozměře (Ldb. 283). Jan V. z V. na Poluvsi a Jiříkovicích zapsal 1550 věno své ženě Agnetě, dceři Ladislava Dobšice, řeč. Choruly na Birokovicích v Opolsku (Ldb. C 109-111, Schird. 223). Týž zapisuje 1573 své ženě Anně Sukovské věno na Vlkovicích (Ldb. F 338). Jan byl 1592 již mrtev (Ldb. E 370). Asi do potomstva Jana V. patří Eva V. z V., které 1604 zapsal její muž Daniel Budžovský z Budžova věno na Lovašově (Ldb. G 347). Táž Eva, sestra Melichara V. z V., žena Budžovského na Valči, činí 1638 poslední vůli (Ldb. g 78).
Z n a k neznám.

1897. WILDINGER Ješek byl 1386 biskupským hejtmanem na Osoblaze (Lech. II 132).

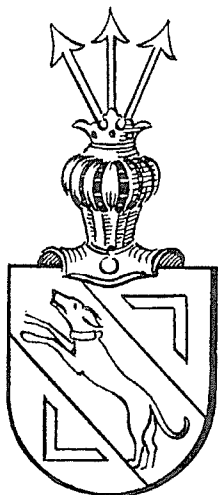
1898. VINANKO z WERTHENŠTEJNA, původně asi Vyhnanek, novoštitná slezská rodina, kterou založil Stanislav V. (Winanko), císařský hejtman pluku Cobisch. Sloužil pod Burianem Ladislavem Valdštejnem a jeho strýcem Maxmilianem Valdštejnem až do hodnosti praporčíka, později pod obristem Janem Georgem jako kvartýrmistr a konečně pod obristem Lobem jako

kapitán - lejtman a později hejtman, celkem 21 roků, načež byl 28.1.1664 obdařen znakem a heslem z Werthenštejna (AA, viz Doerr 147). Na Krnovsku měl rod 1686-1740 Kobylou nad Vidnávku, též Velkou Kraš a Tomíkovice na Vidnavsku. Někteří členové jsou pochováni ve Vidnávce. Rod žil na Volovsku ve Slezsku až do vymření 1823 (obš. Siebm. 1, II 144, znak, též Siebm. 4, s. 104, znak, Hosák 867). Krnovskou větev obš. uvádí Altvater I 206, II 62-63, výpisy z matrik Vidnavy 1708-1747 viz Notizenblatt 1884, č. 1, s. 29-, z matriky Javorníka Notizenblatt 1885, s. 80, jiné doklady uvádí Zibrť Bibl. I 606.

Z n a k podle majestátu, 1664 čtvcený štít se středním štítkem modrým s bílou heraldickou lilií, v 1. a 4. žlutém poli korunovaná černá orlice (Siebm. vyobrazuje půl orlice), ve 2. a 3. červené čtvrti na zeleném pahorku vzpřímený lev do středu obrácený, držící modrou (!) hvězdu, klenot dvě černá rozložená orlí křídla a mezi nimi týř rostoucí lev. Obrazy má Siebm.

1899. WINKLER, pod tímto příjmením známe několik mladších a novoštitných slezských rodin, většinou z ciziny sem příšlých.

I. WINKLER ze STŘELIC, novoštitný slezský rod, jehož větev se přestěhovala též na Moravu (Starom. rod. 370), kde žil N. Winkler ze S., ženatý se Slezankou Johankou Kateřinou, roz. Rejtenovou z Varjelit, která držela od 1651 se synem Tomášem W. ze S. statek Rokytnicí. Jiný Tomáš W. ze S. byl již 1596 úředníkem Vsetína a pečetí, jak vyobrazeno (přiznávací list ZA Brno). Tomáš W. ze S. dostal 1.8.1654 svolení k zakoupení statku v Čechách (Saalb. 65, fol. 231, AA). Polyxena W. ze S. byla ženou Slezana Kryštofa Ullersdorfa z Němčího a na Skalici, po jehož smrti se vdala 25.1.1705 v Hranicích za Ignáce Drahanovského z Pěňčina, rytmistra pluku Montecucolli (AB Kroměříž, Středovský Apographa X 351). Na Ratibořsku žila 1694 Marie Kateřina, roz. W. ze S., vdova po Kristianovi Pruském z Pruského, žijícím

na Opavsku, táž se vdala na Rati-bořsko za Jana Josefa Pelku z Bořislavic, se kterým pronajala na tři roky statek Kopenice na Hlivicku (Zuk. G.S.). Neznámo, zda sem patří Jiří Winkler ze (ex) Široké u Pštiny, který koupil v 16. stol. v Široké zboží od vdovy Pačinské. (Pl. IV 134). Pro evidenci uvádíme, že Jindřich Frykeš, píšící se z Malých Střelic, 1491 starosta ve Svrklenci a Bytomi, byl toho roku již 10 let ve službách Jana ze Žerotína (Vlastivěda Fulnecko 44). Asi týž Jindřich Trkeš (?) z Malých Střelic sloužil 1508 Arnoštovi Kuželovi ze Žeravic a Kvasic (Starom. rod. 370).

Z n a k vyobrazen podle uvedené pečeti. Winklerové, žijící na Moravě, píšící se též z Winklersberka, měli mimo jiné na štítě krokvici či trojúhelník (obraz Starom. rod. 512).

II. WINKLER z WINKLERN, novoštíttný slezský rod, založený Winklerem, který se zúčastnil tažení v Uhrách proti Turkům a byl 25.8.1662 obdařen znakem, heslem a rytířským stavem, maje již 1652 inkolát pro Svídnicko a Javorsko (obš. Siebm. I, III 67, znak).

Z n a k podle Siebm., štít napříč dělený, ve spodní žluté polovici tři bílé pošikmé pruhy, v hořejší červené polovici žlutý korunovaný lev rostoucí, vpravo hledící, držící pravoúhelník, klenot černá orlí rozložená křídla s pošikmým a pokosným pruhem bílo-žlutým a mezi křídly týž rostoucí lev.

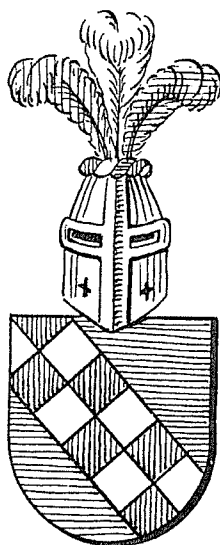
1900. WINZ, WINS, WIENZ, VÍZ, WIESE a pod., příjmení dvou starých slezských rodin, o kterých se nedostává pamětí, a proto mnohé bude muset být doplněno, snad i opraveno, neboť rozhodující při roztřídění jsou jen znaky, nikoliv příjmení, které je často nesprávně psáno i čteno.

I. WINZ též WINSS, WIENZ, WINTZ, stará rodina, pocházející z Braniborska, jejíž jedna pošlost žila na Opavsku, jiná na Moravě, a ve Slezsku kvetla do 1717 (obš. Siebm. 1, III 119, znak, Siebm. 3, s. 253, Siebm. 4, s. 143). Na Opavsko přišel Jan z W., jenž sloužil jako císařský plukovník a 1640 obdržel na splátky panství Odry (Zuk. Konfis. 126), které měl se svou ženou Polyxenou hr. z Hodic. Jan zemřel 1642 v Uherské Skalici a jeho vdova se provdala 1644 za Michala Alvernia Saluzzo, markýze de Clavesano (Hosák 773). Slezskou pošlost od 1551 uvádí Siebm. 1, III 119. Na Moravě měla Kateřina W. 1670 Horní Dunajovice.

Z n a k na modrém štítě duha, nad duhou dvě hvězdy, pod duhou jedna, klenot rozpůlená hvězda obepnutá duhou, zdobenou pery (obraz Siebm.).

II. Víz, Vís, správně WIES, původně WIESE, starý slezský rod, doposud žijící, jehož pošlost přichází též na Moravě pod příjmením Víz z Kalku (Starom. rod. 469) a který psán v nejstarších dobách latinským příjmením de Prato (doklady a rodokmen viz almanach Gothy, 1910 oddělení A), později s heslem z Kaiserwaldau (Schell. 158). Na Krnovsku se jmenuje 1419 Dirslaus de Wisak (dobře čteno ?) alias de Prato cum matre Cunodis (DZK, opis Zukala, ZA Opava). Rod Wiese zván ve Slezsku a na Moravě krátce Víz. Známa je též větev Vízů z Kuschmalz (ve Slezsku) a na Kalku. Na Opavsku žil Jiří Víz z Kuschmalz a Kalku, jehož strýc Jindřich Víz byl zavražděn v domě Jana Charváta Petroviče z Vetče na návod Albrechta z Kravař (Zuk. G.S. sub Víz). Karel Wiese z K. 1580 na Zindelu (?) (tamtéž), Kateřina Vizovna z Kalku 1609 na dvoře v Malých Slatinkách pod opatem kláštera na Hradisku (AB Kroměříž, Středovský Apographa IX). Frydřich Víz z Kalku 1569 úředník v Bystřici, jeho

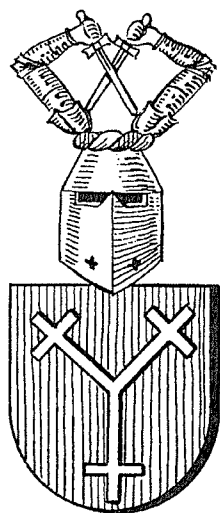

příbuznou byla Maruše Vízova z Kalku 1599 ve Vizovicích (Čižmář, Vizovice 1). Salomena V. z Kalku, dcera po paní Hepnarové, koupila 1604 pozemky v Malých Slatinkách, Kateřina V. z K. 1604 vdova po Štěpánovi Lukaveckém z Lukavce (ČVSMO 1931, s. 73, Vlastivěda Prostějov 223).

Z n a k Wiesů všeobecně znám, jak vyobrazeno, obraz Siebm. 1, II 142, odchylky Schell. Týž znak mají Čišvicové.

1901. WINTER ze ŠTERNFELDU, cizí, do Slezska přišlá rodina, žijící na Ratibořsku. Jindřich W. ze S. měl 1641 Golkovice u Vladislavi a současně na Kozelsku Komárno (Hirsch G.S., též Schird. 84, 150). Rod uvádí krátce Sinapius, Hellbach, Stammbuch d. Adels Deutschl. u. Oesterreichs.

1902. WIPLER (Wiplar), starý a mohutný, snad doposud žijící slezský rozrod, přicházející též na Moravu (Starom. rod. 269). W. se rozrodili časem na vícero větví, z nichž nejznámější jsou W. na Gardavicích na Pštinsku, zvaní často krátce Gardavský, a W. z Ušic, asi 14 km severovýchodně od Kreuzburka na Opolsku. Velmi svědomitou rodopisnou práci tohoto rodu, doloženou prameny a rodokmenem 1400-1700 hlavně pštinské větve, vydal 1936 v Katovicích Jan Wypler pod titulem Beiträge zur Geschichte des altoberschlesischen Rittergeschlechtes der Wypler in der ehemaligen Herrschaft Pless, kterého se často dovoláváme (zkratka Wypler). Z této práce (pokud jinak nedoloženo) uvádíme také údaje W., doplňující ji někde novými poznatky. Mezi nejstarší známé předky W. patří Petr W., 1409 na Skalankách v oblasti Kreuzburka (Siebm. 1, I 120), též Víšek W., jenž 1413 svědčí klášteru

černovanskému (CDS I 96). Podle Gardavic na Pštinsku se píše Jan, syn Bernarda z Gardavic, 1400 student university v Krakově, který měl 1420 bratra Štěpána Gardavského a 1448-1449 syna Matěje Gard., jehož synem byl zase Petr Gardavský 1471-1474. Doplňujeme sem patřícího Václava W. z Ušic, 1447 písaře Bolka knížete Těšínského (Bayer, Denkwürdigkeiten d. Stadt Freistadt 52). Předdeslaný Petr měl syny Stanislava a Jana Gardavské 1530-. Jan Gard. na Sukovicích pečetí, jak vyobrazeno 24.8.1536 (ZA Opava, sig. A XXVI 27). Stanislav (týž ?) je 1496 na Těšínsku na Lazích (Hosák 887). Stanislav Gard., syn Petra, zemřelý 1558, měl Václava, Jana, Štěpána, Markétu a Kateřinu W. Gardavské, z nichž Václav byl ženat 1561 s Kateřinou, dcerou Petra Ořezského, a 1571 se Žofií Voštickou z Voštic měl 10 dětí, a sice Štěpána (nar. 1597 Anna Trachova), Petra, zemř. po 1625 (manž. 1599 Zuzana Trachova), Markétu (manž. Kryštof Fragštejn z Načeslavic na Gogolově), Maxmilianu Polyxenu, Dorotu (manž. Erazim Rudský), Hanuše a Václava (1598 plnoletí), Zuzanu (manž. Trach), Evu (manž. Šváb) a ještě syna neznámého jména. Potomstvo měl Petr W. a Zuzana Trachova, totiž Stanislava, ženatého s Fragštejnovou, který zemř. kolem 1652, zanechav syna (manž. Hedvika), Baltazara, zemského soudce (1. manž. Markéta Fragštejnova 1633, 2. manž. Anna Trachova, ovdovělá Fragštejnova, 3. manž. Helena Foglarova ze Studené Vody 1649), jehož potomstvo uvádíme níže, Mikuláše (manž. Mariana Fragštejnova), zemř. 1650, a Kateřinu (manž. Frydřich Suchodolský). Předdeslaný Baltazar měl s první manželkou Stanislava, nar. 1635 (manž. Fragštejnova), s druhou ženou měl Mikuláše ml. (1. manž. neznámá, 2. manž. Helena Foglarova, později žena Skočovského). Potomstvo tohoto Mikuláše viz později. Třetí manželka předdeslaného Baltazara dala mu syna Viléma Jindřicha W., nar. okolo 1650, jenž se oženil s Barborou Kateřinou Šikovou z Louky a 1690 sloužil vojensky. Předdeslaný Petr W. a Golkovská měli Erazima (1. manž. Helena Sobkova, 2. manž. Anna Grabovská), Petra 1680-1715, Zuzanu Elišku 1680, Viléma Jiřího, 1686 nepnoletého, Adama Jindřicha, 1680 nepnoletého,

a Františka Karla (manž. Marie Helena Skalova), zemř. po 1747. Předělaný Mikuláš ml. měl Jana, posledního majitele Gardavic, zemř. 1696 (1. manž. Magdalena Polyxena Foglarova, 2. manž. Mariana Suchodolská, vdova po Skalovi, později žena Choronceviče), Helenu Dorotu 1687-1703 (manž. Leopold Holý na Zavadě), Annu Kateřinu 1697-1699 (manž. Václav Kyselovský), Annu Marianu 1697-1701 (manž. Fragštejn) a Zuzanu Eleonoru (manž. Jan Fridrich Legát z Volkstedt). Kromě předělaných uvádí Wypler četné nezařazené jednotlivce (na s. 57-58) z doby 1670-1774, žijící vesměs na Bytomsku, Ratibořsku a Těšínsku. Zemské knihy opolsko-ratibořské jmenují 1533 Klimenta W. z Ušic, jenž prodává Budžov u Rosenberka (Ldb. 134), Jana Gardavského, 1538 ženatého s Kateřinou, dcerou po Sukovském (Ldb. 232, 275), Matyáše W. z Ušic, 1539 ženatého s Anežkou, dcerou po Samsonovi Žárském (Ldb. 295, 297). Jiné W. viz zde sub Skorkovský a Chotimírský (též Ldb. C 151). Anežka W., žena Matěje W., má nápad na Křižanovicích, které její muž postoupil svému synovi Zikmundovi (Ldb. F 116). Matěj W. z Ušic, 1568 ženatý s Anežkou, má syna Zikmunda, který se oženil, a proto mu otec postupuje statek Jaškovice (Ldb. F 134). Dorota W. z Ušic, dcera Zikmunda W., dostává 1593 věno od svého muže Jiřího Chotimírského z Rezkovic, které zapsáno na Ušicích; její strýc je Vavřinec W. z Ušic na Křižanovicích (Ldb. G 247). Zikmund W. na Ušicích se soudí 1606 s Baltazarem Vidlákem o patronát Ušic (státní archiv Vratislav, sig. 35/IV d, fol. 373). Na Křižanovicích je 1684 Matyáš W. z Ušic, ženatý s Annou Marií, roz. Sommerfeldovou z Falkenhanu, 1690 Albrecht W. z U., 1714 Zikmund W. z U. (Schird 291). V kostele Horních Šejchvic v oblasti Rosenberka je epítaf 1665 zemřelého Kryštofa W. z U. a jeho manželky (Lutsch IV 256). Barbora, dcera po Zikmundovi W. z Ušic, prodává 1639 svůj podíl v Ušicích synovi Isákovi Vojslavskému z Mezic (?), táž je provdaná Vojslavská (Ldb. I 202). Markéta W. z Ušic, 1689 žena Mikuláše Ščavinského ze Ščavinky a na Středním Jestřábí (viz Ščavinský). Rozrod W. z U. na Martinově na Bílovec-ku počínaje Jiříkem W. (zemř. 1705) uvádí obš. VMOP

1907, s. 12. Výpisy W. z Ušic z matrik Vítkova (Wigstadt1) viz časopis Adler X 169. Vývod Johanky Konstantice W. z U. na Martinově, dcery Petra W. a Anny Kitzlerové z Greifenfelsu, je v ZA Dolních Rakous ve Vídni, (rukop. N^o=85 sub S 4); vývod je na 8 předků a je správný (opis má autor). Karel z W., rodem z Mozurova na Ratibořsku, sloužil 1750 u kyrysnického pluku Kalkreuth, stár 34 let, od 1735 jako prostý voják (Musterliste 1750, válečný archiv Vídeň). Na Moravě žila 1600 v Kroměříži Žofie W. z U., žena Kopřice z Kopřic (Peřinka, Kroměříž III). Rod W. uvádí obš. Siebm. I, I 120, III 171, znak; Hosák 754-755, 774, 777, 887, 896, 898, 902, 904; Prasek Top. 460; Nirtl I 232, 294, 431, 500, 540, III 150; Roczniki VI 273-276. Archiv Wilczků ve Vídni uvádí 6.4.1702 paní Engelburgu W., roz. Weixelburgovou, bytem v Opavě. Mikuláš W. st., 1671 úředníkem na Klimkovicích (Zuk. G.S.). Jiné doklady viz Starom. rod. 269; doplňujeme, že na Moravě byl Václav W. z Ušic 1630 na gruntě v Ochoze. (ČVSMO 1931, s. 82). Jan W. z U., 1610 lovčí hr. Salma v Kojetíně (kupní kniha Kojetína). Leopold W. z U. 1750 nájemce. Leopold Baltazar W. z U., ženatý s Marií Josefou Želeckou z Počenic, zemřel 15.10.1752 a pochován v hrobce ve Všechovicích. Marie Antonie W. z U., zemřelá 1734, pochována v Přerově u sv. Vavřince, táž byla ženou Jana Václava Želeckého z Počenic. Marie Josefa, svob. p. W. z U., paní na Přerově, Čekyni atd. zemřela 1740. Neznámý Tomáš Wippler dostal 6.7.1612 list od rodu, vystavený městskou radou Pilníkově (ZA Praha, pergamen, archiv Národního musea, sig. 373 červené).

Z n a k všeobecně znám, jak vyobrazeno, odchylky viz Starom. rodové 269, obrazy Siebm.

1903. WYPERTUS, doktor, málo známá osoba či rod téhož jména, uváděná jen jednou 1538 v zemských knihách opolsko-ratibořských (Ldb. 222).
1904. VIRSKÝ (Wirski), málo známý rod z Katovicka, kde Valentin V. byl 1550 písařem Salomona z Benediktovic a na Myslovicích (MusioX Materjały 60).